

Terhi Koulumies kok

Toimenpideoite hoitajien laajemmasta oikeudesta osallistua reseptilääkkeitä käsitteleviin terveydenhuollon koulutuksiin

Eduskunnalle

On oikein, että reseptilääkkeiden mainonta kuluttajille ei ole Suomessa sallittua, vaan kuluttajille saa markkinoida ainoastaan itsehoitolääkkeitä. Lääkemarkkinointi ei myöskään saa olla epäasiallista tai houkutelua lääkkeen tarpeettomaan käyttöön. Lisäksi on tärkeää, että lääkeyhtiöiden myyninedistämistoimet eivät saa vaarantaa väestön luottamusta lääkäreiden puolueettomuuteen lääkemääräyksien osalta. Siksi lääketieteellisyys on sisällyttänyt eettisiin periaatteisiinsa esimerkiksi sen, että koulutusta ei saa antaa sellaisessa paikassa, kuten hiihtokeskuksessa, joka erityisesti houkuttelisi lääkäreitä osallistumaan tilaisuuksiin, eikä niissä saa tarjota huomattavan hyvää ruokaa tai juomaa.

Tämän selkeän lääkemainonnan kiellon lisäksi lääketieteellisten koulutusten sisältö voidaan tulkitella lääkkeiden lainvastaiseksi piilomarkkinoinniksi, jos koulutus sisältää lääkeinformaatiota. Siksi nykyisessä lainsäädännössä on tarkasti rajattu se kohdejoukko, jolla on oikeus osallistua koulutukseen, jossa puhutaan reseptilääkkeistä. Kuluttajille ei saa antaa koulutusta reseptilääkkeistä. Tämäkin on ymmärrettävää, mutta koulutustilaisuuksiin hyväksytyjen osallistujien joukon määrittely kaipaa kuitenkin uudistusta.

On ongelmallista, että monet terveydenhuollon ammattilaiset luetaan koulutustilaisuuksien lääkeinformaation osalta lainsäädännössä kuuluviksi kuluttajaväestöön. Se johtaa tilanteeseen, jossa sairaanhoitajat eivät saa osallistua lääketieteelliseen kongressiin, jos siellä käsiteltäviin aiheisiin lukeutuu reseptilääkkeet. Silloin hoitotiimien jäsenet, kuten esimerkiksi lääkärit, hoitajat, fysioterapeutit ja sosiaalityöntekijät, eivät saa käytännössä osallistua yhdessä samoihin koulutustilaisuuksiin, jos niissä käsitellään reseptilääkkeitä.

Nykyään hoitajille on sallittua antaa vain tarvittaessa tietyn lääkkeen oikeaan ja turvalliseen käyttöön liittyvää ohjausta, kuten esimerkiksi koulutus astmapiiipun käyttöön ja pistoskoulutus, mutta sen yli menevä koulutus katsotaan reseptilääkkeen piilomarkkinoinniksi. Hoitajat määrittävät lääkelaisia siis kuluttajiksi, joihin ei saa kohdistaa reseptilääkemarkkinointia. Rajattu poikkeus tästä ovat sellaiset sairaanhoitajat, optikot ja suuhygienistit, joilla on rajattu lääkkeenmäärämis-oikeus.

Moniammatillisilla hoitotiimeillä on kuitenkin nykyaikana yhä suurempi merkitys terveydenhuollossa. Kun väestö vanhenee, potilaiden ongelmat moninaistuvat, ja se luo tarvetta moniam-

Toimenpidealoite TPA 12/2019 vp

matillisen tiimityön lisäämiseen. Potilasta hoidetaan yhä useammin yhteistyössä potilaan ja muun hoitoon osallistuvan henkilökunnan kanssa moniammatillisena tiimityönä.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin antaakseen hoitajille nykyistä laajemman oikeuden osallistua lääketieteellisiin koulutuksiin, joiden sisältöön kuuluu reseptilääkemarkkinointia. Se parantaisi terveydenhuollon ammattilaisten koulutusmahdollisuuksia ja antaisi hoitotiimeille mahdollisuuden osallistua yhdessä samoihin koulutuksiin, mikä johtaisi potilasturvallisuuden paranemiseen sekä hoitotiimien osaamisen ja laadun kohenemiseen.

Helsingissä 26.9.2019

Terhi Koulumies kok